

vel har man under de Samtaler, jeg har haft med Finansudvalgene, givet mig Ret i, at Finansministeren ikke burde presses for yderligere Tilskud til Privatbaner netop under disse Forhold. Paa den anden Side har man været enig om saa snart som muligt at søge en Ordning af disse Forhold, saaledes at de Beløb, som Staten nu er tilbage med, snarest muligt bliver betalt. Jeg regner altsaa ingenlunde med, at man skulde blive staaende ved et Tilskud af 1 Mill. Kr. aarlig. Jeg regner netop med, at den danske Stat skulde være fuldt ud i Stand til at bevilge de fornødne Midler til Privatbanerne, efterhaanden som Arbejdet skrider frem.

Det ærede Medlem (Foss) omtalte alene Privatbanerne ud fra det Synspunkt, som han mente at burde anlægges paa de nuværende Landbrugsforhold, og han antydede der, at der var en Mulighed for, at Landbrugsforholdene kunde udvikle sig anderledes i den kommende Tid. Ja, det er jo muligt, men, som det ærede Medlem sagde, han ved det da for Resten ikke. Hvis man skulde tale om, hvad der var det sandsynlige, forekommer det mig rigtignok, at det mest sandsynlige er en Udvikling af det nuværende Landbrugssystem, en yderligere Intensitet i Dyrkningen af vor Jord, ligesom af alle andre Landes Jord. Og det fremgaar ogsaa af en anden Betragtning, som det ærede Medlem selv var inde paa. Det ærede Medlem var ikke i Tvivl om, at Industri og Haandværk vilde udvikle sig meget stærkt i den kommende Tid, og jeg deler det ærede Medlems Mening i saa Henseende. Jo mere man i disse Erhverv vil lægge Vægten paa de forædlede Produkter, des mere tror jeg, man vil faa Glæde deraf, og desto større Udvikling tror jeg, man kan vente sig. Men hvis Industri og Haandværk og selvfølgelig ogsaa i Forbindelse dermed Handelen og andre Erhverv udvikler sig, skabes der her i Landet yderligere gode Betingelser for Udviklingen af et intensivt Landbrug. Desuden er Privatbanerne jo ingenlunde alene knyttede til Spørgsmaalet om Landbrugets Udvikling. Naar Landet over det hele forsynes med et tæt Net af Privatbaner, betyder det ikke alene Muligheder for Landbruget, men ogsaa i høj Grad for Industri og Haandværk, og det netop særlig som Udviklingen synes at tegne sig for Industri og Haandværk med den store Rolle, som Elektriciteten vil komme til at spille.

Det ærede Medlem omtalte i det hele Privatbanerne med en Betonning, der synes

at tyde paa, at det ærede Medlem ikke har den samme Opfattelse af Begrebet Privatbaner som vi andre. Naar vi bruger Udtrykket Privatbaner, er det nemlig kun en højst ufuldkommen og højst urigtig Benævnelse. Det er i ganske udpræget Grad offentlige Baner. Der er ganske vist nogle enkelte af de tidligste Privatbaner, hvor Aktierne ligger paa private Hænder, men f. Eks. alle de Baner, der her arbejdes for, er tænkt anlagte dels ved Statstilskud og dels ved private Midler, som vi siger. Men disse private Midler er udelukkende eller saa godt som udelukkende Kommunaltilskud. Ledelsen af disse Privatbaner vil helt igennem komme til at ligge i Hænderne paa Folk, som er valgte enten af Staten eller af Kommunalforsamlingerne. Dette, synes jeg, spiller nogen Rolle for Bedømmelsen af Spørgsmaalet.

Det ærede Medlem for Københavns 6te Valgkreds (Foss) pegede paa, at vi vilde faa den Opgave i Fremtiden at udvikle Statsbanerne, og han pegede ligeledes paa Nødvendigheden af en Udvikling af vor Dampskibsflaade. Jeg har nu ikke den Opfattelse, som Udvalgets Ordfører (Andreasen) havde, at det ærede Medlem for Københavns 6te Valgkreds mente, at Staten skulde give sig til at bygge Dampskibe og eksportere vore Landbrugsprodukter til England for egen Regning. Jeg forstod det ærede Medlem saaledes, at der i det hele taget vilde blive lagt stærkt Beslag paa Nationens Kapital dels til Udvikling af Statsbanerne, dels til Udvikling af Dampskibsflaaden, og der er i øvrigt ogsaa i den senere Tid adskillige andre Trafikmidler, som der kan være Tale om at udvikle. Men naar det ærede Medlem interesserer sig for Udviklingen af alle andre Trafikmidler, af hvilken Grund interesserer han sig da ikke for Udviklingen af et af Trafikmidlerne, nemlig Privatbanerne, som jo vil komme til at spille en ganske uhyre Rolle. Jeg har ved en tidligere Lejlighed ment herom at burde sige til det ærede Medlem, at det er saaledes med Forholdet mellem Statsbanernes og Privatbanernes Udvikling, at det ene skal passes og det andet maa ikke forsømmes, og jeg tror, at der er saa meget mere Grund til at nævne det ved denne Lejlighed, som det naturligvis er en aldeles afgjort Forudsætning for mit Vedkommende, naar jeg har kunnet støtte det Arbejde, der er foretaget i Udvalget, at de foreliggende Statsbaneforslag fremmes samtidig, saaledes at der er en Mulighed for, at Statsbanerne virkelig bliver i Stand til at udføre det Arbejde, som Forøgelsen af Privatba-